

**ЯКІСТЬ ВИКОНАННЯ ПОЛІГРАФІЧНИМИ
ПІДПРИЄМСТВАМИ ДРУКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ
В УМОВАХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ**

Збільшення випуску та підвищення якості друкованої продукції — вирішальна умова подальшого розвитку видавничо-поліграфічного комплексу [1].

Але оскільки ще нерідкі випадки виходу недоброякісної продукції [4], то виникає потреба у глибокому і всебічному аналізі досягнутого рівня якості продукції, виявленні невикористаних

резервів, а також тенденцій розвитку основних виробничих факторів. Вироблена на цій основі об'єктивна оцінка функціонування підприємств у напрямку досягнення кінцевих результатів праці — випуску продукції запланованої кількості та належної якості — створить науково-обгрунтовані передумови для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Ми вивчали виробничо-господарську діяльність Львівської книжкової фабрики «Атлас», Московської друкарні № 2, Чеховського поліграфкомбінату за 1979 р.

За основу дослідження брали систему факторів, що впливають на якість поліграфічної продукції*, і методику проведення аналізу якості поліграфічного виконання друкованої продукції. Методика передбачає добір економічної інформації, її детальну обробку та аналіз для виконання існуючого положення та виявлення резервів.

Головним документом, який відображає аналітичну роботу підприємства, є пояснювальна записка до річного звіту. На досліджуваних підприємствах аналіз якості виконання продукції має здебільшого формальний характер. У зв'язку з цим ми добирали джерела інформації, виходячи з нормативно-інструктивних вказівок [2].

Виявлено, що окремим джерелам інформації притаманні суб'єктивність, неповнота відображення реального становища, нерепрезентативність. У зв'язку з цим аналіз проводили паралельно по всіх підібраних джерелах.

Визначальний вплив на рівень якості напівфабрикатів і готової продукції має матеріально-технічна база виробництва. У процесі аналізу виявлені наступні фактори, які негативно впливають на якість виконання поліграфічної продукції.

На львівській книжковій фабриці «Атлас» це погана якість палітурної тканини, що знижує довговічність блоку; погана якість фольги, яка значно погіршує естетичний вигляд книги; нестабільність хімічних препаратів для виготовлення стереотипів; погана якість друкарського паперу, що знижує чіткість віддрукованих відбитків.

У Московській друкарні № 2 це браковані матриці, що знижують якість друкарських форм; непридатна для окантування крайніх пар зошитів палітурна тканина, внаслідок чого значно знижується довговічність блоків; некондиційний для виготовлення палітурок картон, який зумовлює деформацію готових

* Головна ознака класифікації — стадії формування якості друкованої продукції у видавничо-поліграфічному комплексі [3] (видавничий процес, поліграфічне виробництво, книжкова торгівля). Процес створення продукції оптимальної якості на кожній стадії розглядається як результат дії двох факторів — матеріально-технічної бази та управління. На стадії поліграфічного виробництва виділено елементи, що найбільш суттєво впливають на якість продукції, — рівень прогресивності та новизни технологічного обладнання і рівень прогресивності й якості предметів праці. Управління якістю продукції здійснюється безпосередньо такими матеріально-речовими процесами: технологічна підготовка виробництва, планово-організаційна підготовка, матеріально-технічне постачання, технічний контроль, допоміжне виробництво.

книг; некондиційні фарби глибокого друку, при використанні яких значно посилюється відмарювання; поганий технічний стан блокообробного агрегату «Колбус», внаслідок чого до 50% виготовленої за його допомогою продукції — брак.

На Чеховському поліграфкомбінаті це нестабільність хімічних препаратів і фотоплівки, що знижують якість друкарських форм; неякісні брошуровально-палітурні матеріали; неякісний друкарський папір і сильно спрацьовані друкарські машини, що значно знижує якість друку.

Усунення виявлених недоліків можливе при вирішенні ряду важливих міжгалузевих проблем, пов'язаних з ліквідацією диспропорції між потребами поліграфічної промисловості у технологічному устаткуванні та друкарському папері й обсягом їх виготовлення суміжними галузями, а також підвищення якості виготовлюваних поліграфічних матеріалів.

Вирішення проблем поліпшення якості продукції у межах виробництва пов'язано з піднесенням ефективності системи управління якістю продукції. У процесі аналізу виявлені недоліки в здійсненні матеріально-речових процесів управління якістю продукції.

По-перше, низька кваліфікація робітників на основних технологічних операціях, внаслідок чого експортна частина тиражу завжди виготовляється поза потоком окремими висококваліфікованими робітниками.

По-друге, незадовільний рівень ритмічності виробництва негативно впливає на якість виготовлення продукції.

По-третє, серйозні недоліки виявлені в організації технічного контролю. У Московській друкарні № 2 контроль технологічних процесів ведеться формально — чотири рази в рік. Його результати ніякою мірою не можуть забезпечити репрезентативність вибірки. На львівській книжковій фабриці «Атлас» такий контроль відсутній взагалі. Тільки на Чеховському поліграфкомбінаті цей контроль проводиться з достатньою періодичністю і широтою охоплення об'єктів. Разом з тим він має пасивний характер і не гарантує від дефектів. У Московській друкарні № 2 і львівській книжковій фабриці «Атлас» довгий час порушувалась технологія виготовлення друкарських форм високого друку. У Московській друкарні № 2 порушувався баланс кліматичних умов в цеху глибокого друку, що значно знижувало якість віддрукованих аркушів. Ні в одній з названих друкарень не впроваджені статистичні методи поопераційного контролю. Є недоліки і в організації системи бездефектної праці.

По-четверте, на досить низькому рівні метрологічне забезпечення виробництва. На Чеховському поліграфкомбінаті та Львівській книжковій фабриці «Атлас» багато матеріалів, що надходять у виробництво, не піддається вхідному контролю через погану координацію діяльності відділу матеріального постачання та лабораторії або погані умови зберігання матеріалів на складі.

По-п'яте, значний вплив на якість друкованої продукції має також організація допоміжного господарства. Відсутність склад-

ських приміщень (Московська друкарня № 2) або опалення у них (Чеховський поліграфкомбінат) порушують умови зберігання матеріалів. Це негативно впливає на їх кондинційність (папір, картон), часом повністю виключає можливість застосування їх у виробничому процесі (фарби, лаки, клеї).

Всі перелічені вище недоліки мали місце в умовах функціонування на підприємствах КСУЯП. Це пояснюється наступними причинами: а) у стандартах підприємств — організаційно-методичній основі КСУЯП — зафіксовані традиційні вимоги до виконання основних виробничо-господарських процесів, тоді як впровадження КСУЯП передбачає їх корінну оптимізацію; б) не завжди чітко виконуються положення, зафіксовані стандартами підприємств.

Отже, для подальшої оптимізації управління якістю продукції необхідне вдосконалення оперативно-календарного планування; впровадження у виробництво статистичних методів контролю; вдосконалення організації допоміжного виробництва; підвищення достовірності облікової та аналітичної роботи на підприємствах за якістю виготовлення продукції на основі розробки та впровадження у виробництво типового класифікатора дефектів з врахуванням як технічних і технологічних причин, так і виробничо-господарських ситуацій, за яких можливе виникнення тих чи інших дефектів.

Список літератури: 1. Матеріали XXVI съезда КПСС. — М.: Политиздат, 1981. 2. Инструкция по организации контроля качества полуфабрикатов и готовой печатной продукции. — М.: Книга, 1970. 3. *Машталер Р. М.* Экономические проблемы научно-технического прогресса в полиграфии. — М.: Книга, 1978. 4. *Хмельницкий И., Дрибинский А.* Качество продукции. — Полиграфия, 1978, № 6.

The quality increase of printed output is an integral part of a publishing Complex.

At the same time there are at present some drawbacks in manufacturing printed output of mass coverage.

On the presented article a number of particular printing plants were considered according to the system of factors, affecting the quality of printing output, as well as the analysing methods developed by the autor.

The situations both between different branches and inside particular plants resulting in difficulties related to highquality printed output manufacturing were studied. On the basis of above analysis principal ways further quality increase were mapped, those ways being, associated with upgrading material and technical basis of printing manufacture and controlling printing enterprises.